

5 1/2 eller vel endog en enkelt „mindre Parcelgaard“ paa 11 Tønder, — og disse Parcelgaarde skulle ikke være Fæstetvang undergivne. Sigge fremdeles to eller flere Fæstegaarde bekvemt sammen, vil der ved fortsat Anvendelse af Systemet jo saaledes endog saa kunne dannes større Uvlskaarde af Bondejord. Da nu derhos Udøvelsen af Omdelingsretten ikke saaledes som Udstykningsfordrer, at Godseieren skal afhænde den Gaardene fraffilte Jord, men han selv kan bortleie al den tidligere fæstepligtige Jord som fæstefri, lader det sig ikke negte, at Gjenemførelsen af en saadan Betragtning af Fæstelovgivningingen vilde være vel stiftet til at sætte Fæstejorden i Fare, og man maa vistnok anse det som et Held, at den nye Theori neppe hidtil har været syn- derlig kjendt eller er bleven brugt i noget stort Omfang. Men det maa indrømmes, at der idetmindste aabnes en Mulighed for Godseierne til at unddrage sig Fæstetvangen, og man vil ikke høilig kunne undre sig over, at Bondejordens Brugere ikke ret kunne fatte, at saadanne Resultater skulle kunne fremkomme af en Lovgivning, „hvis Diemed“ for at benytte et berømt Ord af N. S. Drsted „er at bevare de oprindelige Bønderjorder til Benyttelse paa den for Bondestandens Vel tjenligste Maade“.

Det har nu ikke heller været Flertallet eller mig muligt at finde nogen tilstrækkelig Gjæmmel for denne Opfattelse af Lovgivningingen. Cirkulæret af 31te December 1868 forudsætter samme som en given Sag, men indeholder ingen Begrundelse af den, og en saadan er saavidt os bekjendt et heller forsøgt noget andet Sted. Men efter den Adskillelse imellem Hovedparceller og mindre Parceller, der træder saa stærkt frem i Cirkulæret, maa det antages, at Ministeriet har forment, at Jordens Friggjørelse fra Fæstetvangen hviler i Lovgivningens Regler om Udstyknings og Omdeling. Dette er imidlertid, saavidt vi formaa at indse, vistnok en Misforstaaelse. Ingen af vore om Omdeling eller Udstyknings hand- lende Love indeholder noget til Bestyrkelse for en saadan Opfattelse af Fæstepligten. Det er yvel saa, at efter den i Udstykningsforholdene gjældende Praxis „mindre Parceller“ ikke be-

trages som Gaarde, forsaavidt som de frit kunne deles og sammenlægges med andre, og at det alene er Hovedparcellen, der ikke uden Bevilling kan nedlægges eller paa ny udstykkes og sammenlægges med andre Gaarde, og som saaledes repræsenterer den gamle Gaard, men dette har, saavidt vi skjønne, ene Hensyn til Reglerne om fremtidig Udstyknings af de ved den første Udstyknings fremkomne Jordbrug — den gamle Gaard eller Hovedparcellen og de mindre Parceller —, uden at der dermed afgjøres Nogetsomhelst om disse Jordbrugs Fæstepligt.

Denne afhænger af Lovgivningingen om Fæstetvang, der vel er beslægtet med Lovgivningingen om Bøndergaardens Udstyknings, forsaavidt de begge have samme Formaal, at bevare Bondejorden for Bønderne, men dog virke i forskellig Retning og ad forskellige Veie vandre modællesmaalet. Udstykningslovene stræbe nemlig at bevare et vist Kvantum af Jord for Bønden, medens Fæstelovene give Regler for Maaden, hvorpaa Bruugen af dette nu skal komme ham tilgode. Hine have med andre Ord alene Kvantiteten for, Die, Størrelsen af den Jord, der skal vedligeholdes som Gaardbrug, disse Kvaliteten, Spørgsmaalet om Formen for den fremtidige Benyttelse saavel af den udstykkede Gaards Hovedparcel som Byparcellerne, og det er derfor under Lovgivningens Tausshed ikke tilladeligt fra den Omstændighed, at Udstykningslovene ikke forde Bevarelsen af mere end et vist Kvantum Jord for den gamle Gaard, at slutte, at den fraffilte Jord uden Hensyn til Parcellernes Størrelse og Maaden, hvorpaa de benyttes, gaar ud af Fæstetvang. Slutningen maatte, hvis ikke Fæstelovgivningingen skulde føre til et andet Resultat, tværtimod lyde derhen, at de enkelte Dele maatte bevare det Heles Væsen, og at saaledes den Omstændighed, at Jorder, paa hvilke der hvilede Fæstetvang, udstykkedes, ikke kunde frigjøre dem for denne Egenklab, men at de vedbleve at være fæstepligtige.

Men ser man da hen til Fæstelovgivningingen for at erholde Besvarelsen af det Spørgsmaal, om de fraffilte Parceller ere underkastede Fæstepligt, skjønnes det ikke, hvorledes Theorien om, at fraffilte Parceller uden Hensyn til de-